

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Πρωτ. 683
Αριθμ.
Διεκπ. 364

Έν Χίω τῇ 15^η Ἀπριλίου 2022

Μνήμη Λεωνίδου, Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Π ρ ό ς
Τόν Ἱερόν Κλῆρον
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν

Διά τοῦ παρόντος, ἀποστέλλομεν ὑμῖν, συνημμένως, τήν ὑπ' ἀριθ. 65/683/364/15-4-2022 Πασχάλιον Ποιμαντορικὴν Ἐγκύκλιον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μάρκου, ἡ ὁποία δεόν νά ἀναγνωσθῇ ὑποχρεωτικῶς, ἐπ' Ἐκκλησίας, μετὰ τό Ἰ. Εὐαγγέλιον τῆς Ἀναστασίμου Θ. Λειτουργίας.

Ἐντολῇ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
● ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΡΧΙΕΡ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ

Πρωτοπρ. Δημήτριος Κ. Γεωμελος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Αρ. Εγκυκλίου: 65

Αρ. Πρωτ.: 683

Αρ. Διεκπ.: 364

ΠΑΣΧΑΛΙΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρός
Τόν Ἱερόν Κληῖρον
καί τόν εὐσεβῆ λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Θέμα: «Πασχάλιος Ποιμαντορική Ἐγκύκλιος»

*«Δεῦτε λάβετε φῶς
ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός»*

Χριστιανοί μου,

«Καθαρθῶμεν τάς αἰσθήσεις καί ὀψόμεθα τῷ ἀπροσίτῳ φωτί τῆς ἀναστάσεως Χριστόν ἐξαστράπτοντα», δηλαδή ἄς καθαρίσουμε τίς αἰσθήσεις μας καί τότε θά δοῦμε τόν Χριστό, πού ἀπαστράπτει μέσα στό ἐκτυφλωτικό καί ἀπλησίαστο φῶς τῆς Ἀναστάσεως.

Εἶναι ὀλόφωτη ἡ μεγάλη Δεσποτική ἐορτή τῆς Ἀναστάσεως, «νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός».

Ἀνασταίνεται ἀπό τό σκοτεινό βασίλειο τοῦ θανάτου «ὁ ἐν φωτί αἰδίῳ ὑπάρχων».

«Φαεσφόρος ἄγγελος» ἀνακοινώνει ὅτι **ὁ Χριστός Ἀνέστη!**

«Ὡραῖος δικαιοσύνης ἥλιος» ὁ Κύριος λάμπει μπροστά στά μάτια μας, «ἀνατέλλων πᾶσι ζωήν».

Ἡ νύκτα αὐτή τοῦ Μεγάλου Σαββάτου καθίσταται φωταυγής, «προάγγελος τῆς λαμπροφόρου ἡμέρας τῆς ἐγέρσεως».

Λαμπρή ημέρα ονομάζει ο φιλόχριστος και χριστοφόρος Ὁρθόδοξος Ἑλληνικός λαός τὴν ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Πάσχα. Τό κεντρικό της πρόσωπο εἶναι ὁ πρὸ ἡλίου Ἥλιος, εἶναι «τό φῶς τοῦ κόσμου», εἶναι ὁ δημιουργός, «δι οὗ τά πάντα ἐγένετο», καί τοῦ φωτός.

Διασχίζει τούς αἰθέρες διὰ μέσου τῶν αἰώνων καί φθάνει ὡς τίς καρδιές μας ἡ θεία φωνή τοῦ Λόγου, ἡ ὁποία φώτισε «ἐν ἀρχῇ» τόν κόσμο, κατ' οὐσίωση τοῦ δημιουργικοῦ Του θέληματος. Ὁ Απόστολος Παῦλος μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ Θεός, «ὁ ὁποῖος εἶπε μέσα ἀπό τό σκοτάδι νά λάμψει φῶς» στή φυσική δημιουργία, αὐτός ὁ ἴδιος «ἐλάμψε μέσα στίς καρδιές μας καί μᾶς φώτισε νά γνωρίσουμε τή δόξα Του στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. 4, 6). Ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὄχι μόνο δημιουργός τοῦ φυσικοῦ φωτός, ἀλλά τό ἴδιο «τό φῶς τό ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τόν κόσμον» (Ιω. 1, 9). Γι' αὐτό καί ὁ Θεολόγος μαθητής τοῦ Κυρίου, ἅγιος εὐαγγελιστής Ἰωάννης, σημειώνει θεολογικότερα καί ἀπό τή Γένεση ὅτι «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος», ὁ ὁποῖος εἶναι «τό φῶς τοῦ κόσμου».

Ὁ Θεός εἶναι ἡ κοινή πηγή τοῦ κτιστοῦ καί τοῦ ἀκτίστου φωτός. Ὁ Τριαδικός Θεός, μέ τίς ἄκτιστες Ἐνέργειές Του, κτίζει, ἀγιάζει καί συνέχει διηνεκῶς ὀλόκληρη τήν δημιουργία, δίνοντας οὐσία, ὑπόσταση, ὑπαρξη καί ζωή στά ὄντα, ἀνάλογα μέ τή φύση τους. Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ καταυγάζει μυστικά τήν βαθύτερη ὑπόσταση κάθε ἀνθρώπου καί κάθε ὑπαρκτοῦ. Αὐτά σημαίνουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὅπως καί κάθε θεῖο δημιούργημα, δέν εἶναι αὐθύπαρκτος καί αὐτόφωτος, ἀλλά ἀντλεῖ ὅλα ὅσα ἀπαρτίζουν τήν ὑπαρξή του ἀπό τόν Θεό. Καί ἡ ζωή του γίνεται φωτεινή, ὅσο συνδέεται μέ τήν πηγή τοῦ Φωτός, πού εἶναι τό πρόσωπο τοῦ Λόγου, διὰ τοῦ ὁποῖου «Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι».

Ὁ Χριστός εἶναι τό νόημα καί τό Φῶς τοῦ κόσμου, ὁ λόγος τοῦ παντός, ἡ ἔνσαρκη ἀποκάλυψη τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ, αὐτός ὁ ὁποῖος μᾶς φανερώνει προσωπικά τήν Βασιλεία Του καί μᾶς καθιστᾶ κατὰ Χάριν κοινωνούς καί μετόχους αὐτῆς τῆς δόξας καί τοῦ πλούτου τῶν θείων Ἐνεργειῶν καί Χαρίτων Του. Χωρίς τόν Χριστό, ὁ Θεός μᾶς εἶναι ἐντελῶς ἀπρόσιτος, ἀμέθεκτος καί ἄφθαστος. «Ὅτι φῶς ὁ Θεός οὐ κατ' οὐσίαν, ἀλλά κατ' ἐνέργειαν λέγεται», τονίζει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Οἱ ὑποστατικές θεῖες Ἐνέργειες εἶναι οἱ «ἀκτίνες θεότητος», οἱ ὁποῖες εἰσδύουν στήν κτίση μέσα ἀπό τό ἀπρόσιτο Φῶς τῆς Ἁγίας Τριάδος, τό ὁποῖο χαρακτηρίζουν μέ πληθωρική ὀρολογία τά συγγράμματα πού μᾶς παραδόθηκαν μέ τό ὄνομα τοῦ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτη, ὡς τήν «ὑπεράγνωστη καί ὑπερφώτεινη καί ἀκρότατη κορυφή», «τόν ὑπέρφωτο γνόφο, πού μέ τό βαθύ του σκοτάδι ὑπερ-

λάμπει ὑπερφανέστατα καί, μένοντας ἀνέγγιχτος κι ἀόρατος, γεμίζει μέ ὑπέρ-
καλη λάμψη τούς τυφλωμένους νόες» (Περί μυστικῆς θεολογίας, 1).

Ὁ μυστικός θεολόγος βιώνει τόν Θεό ὡς ιδεῶδες ἀόρατο καθ' ἑαυτό καί
ἄψαυστο, αἰσθάνεται ὅμως ὅλη τή δύναμη καί τή γοητεία του στή ζωή του. Εἶ-
ναι ἡ δύναμη, ἡ ὁποία τόν ἀνυψώνει, ὁ σωστικός ἀειφεγγής φάρος, τοῦ ὁποίου
ἡ ἐνατένιση τόν ὀδηγεῖ στόν ἀληθινό του προορισμό. Εἶναι ὡς ἄλλη κλίμακα
τοῦ Ἰακώβ ἢ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Σιναΐτη, ἡ ὁποία τόν ἀναβιβάζει στόν Θεό.
Εἶναι οἰονεῖ ἀνταύγεια τοῦ θείου φωτός ἐν ἑαυτῷ, ἡ ὁποία περιαιγάζει τήν
ὄλην ὑπαρξή του καί τήν ἀναδεικνύει καθαρότερη, ἐντονότερη καί ὠραιότερη.

Τό γεγονός αὐτό τῆς κοινωνίας μέ τόν Θεό συντελεῖται ἐντός τῆς Ἐκκλησίας
μέ τά ἱερά μυστήρια. Ἡ σωτηρία δέν ἐπιτυγχάνεται διανοητικά, ἀλλά μέ τήν
ἐνταξη στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τήν Ἐκκλησία, καί τήν ἐνεργοποίηση τῶν πνευ-
ματικῶν χαρισμάτων μέ τό ἅγιο Βάπτισμα. Ὁ φωτισμός τοῦ Βαπτίσματος καί ἡ
βρώση τοῦ «φωτιστικοῦ σώματος» στή Θεία Εὐχαριστία ἐνώνουν τόν Χριστό ἐν
Ἁγίῳ Πνεύματι μέ τούς πιστούς. Ἀφετηρία ἀποτελεῖ τό μυστήριο τοῦ Βαπτίσμα-
τος, ὅπου ἡ Θεία Χάρη, καθαρική καί φωτιστική, διενεργεῖ τήν ἐν Χριστῷ υἱο-
θεσία τῶν πιστῶν. Ὁ ἐσωτερικός αὐτός ἀνακαινισμός ὀλοκληρώνεται τελικά
στήν ἄμεση ἐμπειρία τοῦ Φωτός καί τήν θέωση, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καρπό τῆς
μυστηριακῆς Χάριτος καί τῆς ἀνθρώπινης συνεργίας στό μέτρο τῆς ἀσκητικῆς
ἐτοιμασίας καί καθαρότητος τοῦ πιστοῦ.

Ἡ βιβλική γραμματεία εἶναι πλήρης ἐκφράσεων καί ἀναφορῶν στό φῶς,
οἱ ὁποῖες χρησιμεύουν ὡς εἰκονισμοί τοῦ Θεοῦ καί τῆς ἐμπειρίας Του. Ὁ ἀναλο-
γικός εἰκονισμός τῆς τριαδικότητος τοῦ Θεοῦ μέ τό παράδειγμα τοῦ ἡλίου καί
τοῦ ἀπαυγασμάτος του ἀξιοποιήθηκε ἐπίσης κατά τίς πρῶτες Οἰκουμενικές
Συνόδους, ὅπου ἡ ὁμοουσιότητα τοῦ Υἱοῦ πρὸς τόν «Πατέρα τῶν Φώτων» διατυ-
πώθηκε δογματικά στό Σύμβολο τῆς Πίστεως μέ τήν ἐκφραση «Φῶς ἐκ Φωτός».

Καί πῶς νά παραβλέψουμε τήν «ἐπιλύχνιον εὐχαριστία», τόν πρῶμο χρι-
στιανικό ὕμνο στό «Φῶς ἰλαρόν», πού ψάλλεται ὡς τίς μέρες μας: Σέ αὐτή τή
δοξολογία στόν Τριαδικό Θεό κατά τήν ἑσπερινή ὥρα τοῦ δειλινοῦ, ἡ Ἐκκλησία
μας ἀναγνωρίζει στό φῶς τῆς φύσεως τό ἔργο τοῦ Θεοῦ Λόγου, τήν οὐσίωση
τοῦ θελήματος τοῦ ζῶντος καί ἀληθινοῦ Θεοῦ, τόν χῶρο προνοίας τοῦ παντα-
χοῦ παρόντος. Σέ ἰσχυρή ἀντίθεση πρὸς τούς παντοειδεῖς εἰδωλολάτρες τοῦ ἀρ-
χαίου κόσμου, οἱ Χριστιανοί, ἐκκινώντας ἀπό τό φυσικό φῶς, μυσταγωγοῦνται
καί ἀνάγονται πρὸς τήν δοξολογία τοῦ Ποιητοῦ τῆς Κτίσεως, πού δέν εἶναι
ἓνας ἀπρόσωπος δημιουργός, ἀλλά τριαδική κοινωνία προσώπων καί καλεῖ

ὄλους σέ προσωπική κοινωνία μαζί Της, κοινωνία Πατρός καί Υἱοῦ καί Ἁγίου Πνεύματος.

Διανύοντες τήν πορεία στήν ἐν Χριστῷ Ανατολή τοῦ Φωτός τῆς Ἁγίας καί «ἀρχιφώτου» Τριάδος, ἡ ὁποία φωτοδοτεῖ τόν κόσμον, δέν μπορούμε νά μὴν σταθοῦμε στό βιβλίο τοῦ Ἡσαΐα (49, 9), ὅπου ὁ Θεός καλεῖ μέ τό στόμα τοῦ προφήτη τούς δέσμιους νά βγοῦν στό φῶς. Ἀλλά καί τό σκοτάδι τοῦ Θεοῦ εἶναι σάν μεσημβρινή σκοτία («Καί τό σκότος σου ὡς μεσημβρία» – Ἠσ. 58, 10). Ὁ φωτουργός, ἄδυτος καί ἀειφεγγής Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος ἀνέτειλε μέσα ἀπό τό σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, καταφώτισε τήν οἰκουμένη καί ἀπό τόν θάλαμον τοῦ τάφου, καταλύοντας μέ τίς ἀνέσπερες ἀκτῖνες του τόν σκοτεινόν θάνατον. Μεταμόρφωσε τήν κτίση καθιστώντας δυνατή γιά ὄλους τήν οὐράνια ὀλολαμπή πορεία. «Αὕτη ἡ σωτήριος νύξ καί φωταυγής, τῆς λαμπροφύρου ἡμέρας τῆς Ἐγέρσεως οὔσα προάγγελος», γιά ὅσους, ἐνῶ ζοῦν «ἐν τῷ κόσμῳ», περιλαμβάνονται ἀπό τήν Σοφία τοῦ Θεοῦ.

Χριστιανοί μου,

Εὐχομαι ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς μου νά ἀναζητήσετε αὐτό τό Φῶς στή ζωή σας καί νά τό κρατήσετε μόνιμα καί ἀναφαιρέτα. Γιατί τό Φῶς αὐτό εἶναι «τό ἀρχέτυπον κάλλος, τό ἀληθινόν καί ἐρασιμώτατον», Φῶς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος καί ἐκ τοῦ Ζωοδόχου Τάφου Ἀναστάντος Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἡ λαμπρότητα καί ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας μας.

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 2022

Μέ πατρικές εὐχές
Ὁ Μητροπολίτης

+ Ὁ Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν Μάρκος